

ІВАН САВОВИЧ ЗОЗУЛЯ



**Іван Савович Зозуля —
учень відомого вченого,
заслуженого діяча науки
і техніки України, д.м.н.,
професора Дмитра Івановича Панченка
і члена-кореспондента НАМН України,
лауреата Державної премії в галузі науки
і техніки України, д.м.н.,
професора Євгенії Леонідівни Мачерет.**

І.С. Зозуля — учений-невролог. Член ученої ради МОЗ України. Член президії правління Республіканського товариства неврологів, психіатрів і наркологів, спеціалізованих учених рад із фаху «неврологія», «терапія і сімейна медицина». Заступник голови вченої ради Національної медичної академії післядипломної освіти (НМАПО) імені П.Л. Шупика.

Народився 12 серпня 1939 року в селі Волоське Деражнянського району Хмельницької області. У 1959 р., після закінчення з відзнакою Чернівецького медичного училища, Іван Зозуля був прийнятий до Чернівецького державного медичного інституту.

З 1965 до 1968 р. працював лікарем у Вовковинецькій дільничній лікарні Хмельницької області, Хмельницькій обласній лікарні. Наступні два роки проходив клінічну ординатуру на кафедрі нервових хвороб № 1 Київського державного інституту удосконалення лікарів.

У 1972 р. Іван Савович захистив кандидатську дисертацію на тему «Сосудистая патология головного мозга по данным электроэнцефалографии, реоэнцефалографии и эхоэнцефалографии» (нервові хвороби), а в 1990 р. — докторську на тему «Реабилитация больных с неврологическими проявлениями гипертонической болезни» (нервові хвороби, кардіологія).

У 1990 році І.С. Зозуля затверджений на посаду проєктора з наукової роботи НМАПО імені П.Л. Шупика і завідувача кафедри медицини невідкладних станів. У 1992 р. йому присвоєне вчене звання професора.

І.С. Зозуля після закінчення клінічної ординатури (1970 р.) на кафедрі нервових хвороб № 1 та захисту кандидатської дисертації (наукові керівники — заслужений діяч науки і техніки професор Д.І. Панченко та заслужений діяч науки і техніки професор Є.Л. Мачерет) працював лікарем-неврологом, а згодом завідувачем неврологічним відділенням захворювань периферичної нервової системи Київської обласної клінічної лікарні. В 1977 році згідно з конкурсом працює асистентом, доцентом кафедри нервових хвороб, а пізніше — нервових хвороб та рефлексотерапії. Уже в ці роки Іван Савович читає лекції і проводить практичні заняття з невідкладної неврології, яким до цього часу не приділяли уваги, і видає монографію «Практическая неврология: неотложные состояния» (1997), «Основи клініко-морфологічної неврології» (1997, співавтори — проф. Роздільський Б.І. (Канада) і проф. Сандуляк Л.І.

У своїх наукових розробках приділяє увагу післячорнобильському синдрому і стає співавтором монографії проф. А.П. Ромоданова і проф. М.Є. Поліщука «Післярадіаційна енцефалопатія» (1993), стає керівником захищеної у 2002 році кандидатської дисертації А.В. Юрченка «Реабілітація хворих із цереброваскулярною недостатністю, які зазнали дії малих доз іонізуючого випромінювання».

З березня 1988 року Іван Савович за наказом ректора переходить працювати на новостворену кафедру швидкої та невідкладної медичної допомоги (нині —

кафедра медицини невідкладних станів) і з грудня 1991 року очолює її.

Кафедра медицини невідкладних станів є мультидисциплінарною кафедрою, на якій працюють різні спеціалісти — неврологи, хірурги, нейрохірург, реаніматологи, кардіолог, токсиколог, травматолог. Кафедра здійснює післядипломну підготовку лікарів швидкої та невідкладної медичної допомоги (цикли ПАЦ, СП, СТ, ТУ). Крім того, кафедра проводить короткострокові цикли з невідкладної неврології, кардіології, токсикології, реаніматології та підготовку в інтернатурі; цикли тематичного удосконалення «Актуальні питання медицини невідкладних станів» з елементами дистанційного навчання, а також дистанційне навчання в режимі online за допомогою журналу «Український медичний часопис». Співробітники кафедри проводять навчальні цикли та майстер-класи з питань медичної допомоги у надзвичайних ситуаціях. Кафедра медицини невідкладних станів є опорною серед кафедр, що здійснюють післядипломну підготовку з медицини невідкладних станів і беруть участь у створенні державних і локальних протоколів та стандартів надання екстреної медичної допомоги.

І.С. Зозуля на кафедрі проводить інтенсивну науководослідну роботу як на міжнародному, так і вітчизняному рівні. Основні теми наукових досліджень: цереброваскулярна патологія, закрита черепно-мозкова травма, спінальна травма, запальні захворювання нервової системи, надання екстреної медичної допомоги на догоспітальному та ранньому госпітальному етапах при екстремальних станах. Виконано 10 науково-дослідних робіт (НДР), серед яких «Епігенетичні, генетичні, імунохімічні, біохімічні фактори регуляції балансу мітозу, постмітотичної гіпертрофії та апоптозу у розвитку критичних станів, у тому числі раптової серцевої смерті» (2011–2013); «Відкрите рандомізоване дослідження з вивчення ефективності і безпеки корвітину виробництва ЗАО НПЦ «Борщагівський ХФЗ» у пацієнтів із гострим ішемічним інсультом» (2006–2008); «Міжнародне рандомізоване двойне сліпе порівняльне дослідження двох груп пацієнтів, які застосовують Терутробан 30 мг і Аспірин 100 мг 1 раз на добу щоденно протягом 3 років» (2007–2010); «Відкрите порівняльне дослідження терапевтичної еквівалентності за показниками ефективності розчину для ін'єкцій препаратів Нейроксон виробництва АТ «Галичфарм», Україна, та Цераксон виробництва Ferer International, Іспанія, в гострому періоді ішемічного інсульту» (2010–2011); «Рандомізоване відкрите дослідження фази II для оцінки ефективності та переносимості лікарського засобу Метастрім, розчин для ін'єкцій, у комплексному лікуванні пацієнтів з ішемічним інсультом у порівнянні з групою пацієнтів, які отримують тільки базисну терапію, фармацевтична фірма «Дарниця» (2015–2016).

За результатами НДР на кафедрі опубліковані 4 підручники, у тому числі 2 видання книги «Медицина невідкладних станів: швидка та невідкладна медична допомога» за ред. проф. І.С. Зозулі (2008, 2012). Зараз

у видавництві знаходиться національний підручник «Медицина невідкладних станів». Серед наукових праць широко відомі монографії, навчальні посібники, що присвячені невідкладній неврології і нейрохірургії: «Нейрохірургічне лікування ішемічних інсультів, спричинених оклюзивно-стенотичними ураженнями сонних артерій» (2010), «Інсультподібний перебіг запальних процесів головного мозку та його оболонки» (2010), «Інсульт: тактика, стратегія ведення, профілактика, реабілітація та прогноз» (2010), «Гіпергомоцистеїнемія та інші метаболічні предиктори розвитку і перебігу ішемічного інсульту» (2011), «Порушення спінального кровообігу» (2011), «Шляхи оптимізації діагностики та лікування гострого ішемічного інсульту на догоспітальному етапі» (2012), «Клініко-інструментальна характеристика кардіогенного ішемічного інсульту, зумовленого гострим інфарктом міокарда» (2014), «Генералізована епілепсія у дітей раннього віку: оптимізація діагностики та лікування» (2014), «Визначення факторів ризику ендотоксикозу базисного стану формування метаболічних розладів при захворюваннях для ефективної діагностики і підбору оптимальних засобів лікування» (2014), «Рани, класифікація, діагностика, лікування» (2013), «Алгоритм обстеження дітей з підозрою на наявність гострого порушення мозкового кровообігу» (2014), «Організація медичної допомоги хворим з гострим порушенням мозкового кровообігу в амбулаторних умовах» (2014).

За редакцією академіка НАМН України професора Ю.В. Вороненка, проф. О.Г. Шекери, проф. І.С. Зозулі видається навчально-методичний посібник «Медицина невідкладних станів в практиці сімейного лікаря». За редакцією проф. І.С. Зозулі і проф. Л.Ф. Матюхи — навчальний посібник «Невідкладна допомога в загальнолікарській практиці», за редакцією проф. І.С. Зозулі видається електронний навчальний посібник з практичних навичок у медицині невідкладних станів. За редакцією проф. І.С. Зозулі і проф. О.П. Мінцера створено електронний навчальний посібник «Комунікатор» для консультування при самих різних захворюваннях, особливо в екстремальних станах, із візуальним поясненням.

На кафедрі ведеться активна підготовка науково-педагогічних кадрів. Так, підготовлені 3 доктори наук, 40 кандидатів, з яких 28 — професором І.С. Зозулею (3 — доктори і 25 — кандидатів наук).

Проф. І.С. Зозуля є автором або співавтором 939 наукових праць: 39 підручників і навчальних посібників, 22 монографій, 47 довідників, 30 методичних рекомендацій, 13 інформаційних листів, 57 винаходів і патентів, 1 словника та 1 нормативного документу, 729 статей і тез, більшість з яких у виданнях, що входять до наукометричних баз, а також у міжнародних виданнях.

І.С. Зозуля як президент ВО «Асоціація працівників швидкої, невідкладної медичної допомоги та медицини катастроф» був організатором 1 конгресу, 3 з'їздів, 3 симпозіумів і 20 конференцій з актуальних питань медицини невідкладних станів.

Іван Савович — головний редактор журналу «Український медичний часопис», міжнародного журналу «Экстренная медицина», науковий редактор журналу «Екстрена медицина — від науки до практики», голова редакційної колегії «Інформаційного вісника» Академії наук вищої школи (АНВО) України, науковий редактор «Збірника наукових праць співробітників НМАПО імені П.Л. Шупика», журналу «Острые и неотложные состояния в практике врача», член редакційних рад низки журналів («Лікарська справа», «Вісник психоневрології», «Хирургия XX века» «Международный неврологический журнал», «Медицина неотложных состояний», «Діабет, ожиріння, метаболічний синдром» та ін.).

Нагороджений орденом Ярослава Мудрого V ступеня за значний особистий внесок у розвиток вітчизняної медичної освіти і науки, підготовку висококваліфікованих медичних спеціалістів, професійну майстерність та з нагоди річниці заснування Національної медичної академії післядипломної освіти імені П.Л. Шупика (Указ Президента України від 29 жовтня 2008 року № 969). Відзначений почесним званням заслуженого діяча науки і техніки України (1998), нагороджений Державною премією України в галузі науки і техніки (1993).

Нагороджений почесними грамотами Верховної Ради України (2003), Кабінету Міністрів України (2007), Київського міського голови (2004); знаками «Отличник здравоохранения СССР» (1987), «Відмінник освіти України» (2004); подякою Міністерства охорони здоров'я України (1999, 2008); Благословенною

грамотою Патріарха Київського і всієї Русі-України Філарета (2002); почесними дипломами Міністерства освіти і науки, Академії педагогічних наук України, III виставки-презентації «Інноваційні технології навчання» (2006); дипломом і другою премією Академії наук вищої школи України за цикл посібників із неврології (2005); дипломом і першою премією з інновації «Підручники» АНВО України (2008); грамотами Комунальної міської клінічної лікарні швидкої медичної допомоги (КМКЛШМД) «За сумлінну багаторічну працю та особистий внесок у збереження здоров'я киян із нагоди 25-річчя КМКЛШМД» (2010), президії правління науково-практичного товариства неврологів, психіатрів і наркологів України «За вагомий науковий та практичний внесок у розвиток охорони здоров'я України» (2010); Митрополита Хмельницького і Старокостянтинівського Антонія «У благословення за старанні труди у славу святої Церкви» (2010); «Відзнакою НМАПО імені П.Л. Шупика» (2009, 2011); ювілейним пам'ятним знаком «90 років Національній академії внутрішніх справ України» (2012).

Удостоєний нагород Української православної церкви — ордена Святого рівноапостольного князя Володимира Великого II ступеня (2004).

Почесний громадянин Деражнянського району Хмельницької області.

Іван Зозуля — висококваліфікований лікар-невролог, педагог, учений, який має енциклопедичні знання, високопорядна людина. ■

